

Samenvatting

In augustus 2002 stemde de raad in met een raadsonderzoek naar de adviesfunctie t.b.v gemeentelijke bestuursorganen, raad en college.

Aanleiding is tweeledig, enerzijds de invoering van het duale stelsel, anderzijds verzoeken van een aantal adviescommissies om een heroverweging van hun positie en faciliteiten.

Een kleine onderzoekscommissie, bestaande uit de initiatiefnemers en een ambtelijke ondersteuning hebben het raadsonderzoek uitgevoerd. Inzet was vooral het in beeld brengen van de adviesfunctie (art 84 nieuwe Gemeentewet).

De raad stelde nadrukkelijk dat de adviescommissies zelf ook gehoord moesten worden. De vorm waarin dit horen zou plaatsvinden stond vrij. Gekozen is om een aantal adviescommissies met een schriftelijke enquête te betrekken bij dit onderzoek.

In eerste aanleg was er het idee om ook college en raad direct te betrekken in het onderzoek en te vragen naar de opvattingen over de adviescommissies. Dit idee is verlaten: enerzijds vanwege het feit dat het een raadsonderzoek betreft met als onderwerp de adviesrelatie naar de raad, anderzijds wil de werkgroep de politieke lading van het onderzoek en het eindrapport zo klein mogelijk houden. Het is aan de gemeenteraad zelf om te oordelen en om afwegingen te maken.

Op basis van het verkregen feitenmateriaal constateert de onderzoekscommissie dat de huidige adviesstructuur voor raad en college op formele aspecten aanpassing behoeft en dat het ook zinvol is de adviesstructuur organisatorisch en inhoudelijk naar de huidige eisen in te richten. Enkele adviescommissies geven dat zelf ook aan. Het is voor de gemeenteraad van belang daarover in gesprek te gaan met betrokken adviescommissies. Voorstel is daarvoor een hoorzitting te organiseren. Adviescommissies worden gezien als de deskundige gesprekspartner en het klankbord van de samenleving voor college en gemeenteraad. In die zin vervullen ze een rol in het interactief bestuur. Vraagpunt is of ze in die rol ook (nog) een relatie hebben naar de individuele burger. In hoeverre vervult de huidige adviesstructuur voor de gemeente een vertegenwoordigende rol voor de burger? Wat is de affiniteit van de burger met de adviescommissie? Deze vragen passen in de discussie die gevoerd gaat worden over de nota "Stad en Stadhuis". Voorstel van de onderzoekscommissie is om de toekomst van de adviesstructuur voor de gemeente nadrukkelijk te betrekken bij de raadsbehandeling van deze nota in april 2003.

Inhoud & Leeswijzer:

Het verslag van het raadsonderzoek bestaat uit de volgende delen:

1. Inleiding: doel van het onderzoek 2
2. Inventarisatie bestaande adviescommissies. 2
3. Karakteristieken van de 'andere commissies' binnen de gemeente 4
4. Nieuwe Gemeentewet: positie van adviescommissies in het duale stelsel 6
5. Afbakening van het raadsonderzoek 7
6. Formele taakopdracht van de geënquêteerde adviescommissies 7
7. Onderzoeksresultaat van de enquête 9
8. Conclusies en aanbevelingen 11
9. Bijlagen 12

1. Inleiding: doel van het onderzoek

In augustus 2002 heeft de raad van de gemeente Groningen besloten tot een onderzoek naar de adviescommissies van de gemeente.

De redenen voor dit onderzoek zijn:

- de nieuwe Gemeentewet en de daaruit voortkomende strikte scheiding tussen bevoegdheden van raad en college. Deze ontwikkeling is ook van invloed op de positie van de adviescommissies: aan wie adviseren deze commissies; wie benoemt de commissies, etc?
- de ervaringen met de adviescommissies en –raden zijn zeer divers. Er zijn grote verschillen in de werkwijze, de samenstelling, de financiering en de relatie met de achterban.
- binnen de adviescommissies zelf wordt ook intensief nagedacht over het eigen functioneren. Enkele adviescommissies hebben al aangegeven dat zij op onderdelen graag wijzigingen zien in de hun toebedeelde taken, bevoegdheden en faciliteiten.

Bovenstaande levert voldoende argumenten voor het raadsonderzoek. *Doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de commissies in dienst van gemeentebestuur en raad, zowel in de oude bestuurlijke situatie als in de nieuwe, duale, situatie.*

De opdracht van de raad omvat de volgende aspecten:

- beeld geven van de bestaande adviescommissies artikel 84 (nieuwe wetgeving)
- de adviescommissies moeten zelf bij het onderzoek betrokken worden: bijvoorbeeld in de vorm van een enquête of een workshop
- inventariseren van landelijke ontwikkelingen
- onderzoeken van de consequenties van het dualisme op de adviescommissies art 84
- opvattingen van de gemeenteraad zelf over de adviescommissies
- aanreiken van suggesties en aanbevelingen over de toekomstige positie van de adviescommissies, maar met een zekere terughoudendheid: het politiek debat is aan de raad.

Het raadsonderzoek moet de basis leveren voor een brede evaluatie van het fenomeen adviescommissies en moet leiden tot een raadsuitspraak over de wijze waarop de adviescommissies in de toekomst zouden moeten functioneren.

Voor een referentiekader is direct gekeken wat in andere gemeenten de positie van de adviescommissies is. Voor zover de werkgroep heeft kunnen nagaan heeft met uitzondering van de gemeente Zandvoort nog geen enkele gemeente zich serieus gebogen heeft over de toekomst van de commissies art 84 Gemeentewet. Men wacht met belangstelling op de bevindingen van de gemeente Groningen.....

2. Inventarisatie van bestaande adviescommissies

algemeen

In totaal zijn 16 adviescommissies gevonden, die op enigerlei wijze een advies uitbrengen aan of geconsulteerd worden door een of meerdere organen van de gemeente. Deze lijst kan nog verder aangevuld worden. Bij de eerste selectie zijn echter adviesorganen die uitsluitend adviseren inzake uitvoering van collegebevoegdheden buiten beschouwing gebleven. Er zijn dan geen raakvlakken met de bevoegdheden van de raad: voor herziening van de positie van deze adviesorganen i.v.m. de dualisering is dan geen aanleiding. Te denken valt bijvoorbeeld aan de Commissie Indicatiestelling Sociale Werkvoorziening of de Commissie Rechtspositionele Aangelegenheden.

De hierna volgende 16 adviescommissies worden als volgt onderverdeeld:

1. commissies die adviseren in een bestuursrechtelijke procedure (juridische commissies)

De juridische commissies adviseren naar aanleiding van een concreet besluit van het college: ze vervullen een adviserende rol in een bestuursrechtelijke procedure: ze oordelen over besluiten van het college en raken daarmee aan de bevoegdheden van het college. Bij gelegenheid gaat het advies vergezeld van een algemeen beleidsadvies. De raakvlakken met de kaderstellende rol van de gemeenteraad zijn klein. Gelet op de specifieke taak van deze commissies (o.a. het horen van

bezwaarmakers) in de bestuursrechtelijke procedures is een heroverweging van de positie van deze juridische commissies in het kader van de invoering van het duale stelsel niet aan de orde.

2. commissies die adviseren op een concreet besluit of verzoek

De tweede groep adviseert naar aanleiding van een concreet besluit of verzoek van college of burger: te denken valt aan bouwaanvragen, subsidieverzoeken, klachtenafhandeling. Het betreft uitvoering van beleid en voornamelijk van bevoegdheden van het college. Advisering is daarom in eerste aanleg aan het college (m.u.v. de referendumcommissie). In een aantal gevallen is het advies echter verplicht en mag de raad een voorstel niet in behandeling nemen als het advies ontbreekt (welstand, referendum, toewijzing gelden Fonds SWG). De commissies hebben echter *geen algemene beleidsadviserende taak*. Bij gelegenheid wil een commissie het advies wel vergezeld doen gaan met een aanbeveling tot aanpassing van beleid of regelgeving.

De Marktcommissie en de Parkcommissie (Noorderplantsoen) vormen meer een klankbordgroep, waar aan het college voornemens aangaande de warenmarkten c.q. het park voorlegt. Deze commissies zijn niet formeel ingesteld met een verordening. Leden worden niet formeel bij besluit benoemd.

Lidmaatschap is op voordracht of verzoek van de belangenorganisaties of de achterban.

In het algemeen kunnen de adviescommissies in deze groep blijven functioneren in de nieuwe duale situatie: heroverweging van de positie en functie van de commissies in het kader van het dualisme is *niet* nodig. Alleen de benoeming van de leden van de Commissie SWG levert een duale frictie: de benoeming vindt niet plaats door het orgaan waaraan zij adviseert.

3. commissies met een algemene beleidsadviserende taak

Deze adviescommissies worden vaak door het college geconsulteerd voorafgaand aan besluitvorming. Soms betreft het advies op concrete besluiten, maar ze zijn specifiek in het leven geroepen als klankbord en *algemene adviesinstantie voor een bepaalde beleidssector*. In hun taak ligt daarom een directe relatie naar de kaderstellende rol van de raad en de bevoegdheden van de raad. Gevraagd en ongevraagd kunnen deze adviescommissies een opvatting over hun beleidssector voorleggen aan college en/of raad. Alle adviescommissies zijn geïnstalleerd en werken op grond van een verordening. Volgens de verordeningen is de advisering in eerste instantie aan het college. Door de brede beleidsadviserende taak richten de commissies zich ook met regelmaat rechtstreeks tot de raad.

Hierna volgt een schematisch overzicht met de belangrijkste karakteristieken van alle boven bedoelde adviescommissies.

3. Karakteristieken van de ‘commissies art 84 Gemeentewet (‘de andere commissies’)

	benoeming	advies aan	verordening (jaar)	middelen budget		samenstelling		
				ambt. formatie	werkbudgetten	intern	raadsleden	externen
1. commissies die adviseren in een bestuursrechtelijke procedure (‘juridische commissies’)								
Raadscommissie Beroep- en Bezwaarschriften	raad	raad	2002	0,2-0,5 ¹ fte	geen	nee	ja	ja
Commissie Behandeling bezwaarschriften Sociale zaken en Werk	raad	B&W	2002	1,5 fte	geen	nee	ja	nee
Schadebeoordelingscommissie planschade Wet RO	raad	raad	1994	0,5 fte ²	geen	nee	nee	ja
2. commissies die adviseren op een concreet verzoek of besluit								
Commissie voor de Welstandszorg & monumentencommissie	B&W	B&W	2002 ³	p.m. ⁴	p.m.	nee	nee	ja
Adviescommissie Stimuleringsbijdrage Woningaanpassing Gehandicapten	raad	B&W	2001	0,4 fte	geen	nee	nee	ja
Referendumcommissie (ad hoc commissie)	raad	raad	1999	p.m.	p.m.	nee	nee	ja
Commissie straatnaamgeving (ad hoc commissie)	B&W	B&W	1995	p.m.	p.m.			
Parkcommissie (ad hoc commissie)	-	B&W	-	0,2 fte ⁵	p.m.	ja	nee	ja
Marktcommissie (ad hoc commissie)	-	B&W	-	0,2 fte.	p.m.	ja	nee	ja

¹ capaciteitsbelasting afhankelijk van aantal beroepszaken

² betr indicatie: capaciteitsbelasting afh van aantal claims

³ Bouwverordening 2002

⁴ Welstandscommissie is wettelijk verplicht, functioneert zelfstandig.

⁵ betr totaal aan formatie-inzet: secretaris, notulisten, extern voorzitter.

Karakteristieken van de commissies art 84 Gemeentewet (vervolg)

	benoeming	advies aan	verordening (jaar)	middelen budget		samenstelling		
				ambt. formatie	werkbud getten (€)	intern	raadsleden	externen
3. adviescommissies met een algemene beleidsadviserende taak								
de Ouderenraad	raad	B&W /raad	1989	0,5 fte	6.800	nee	nee	ja
de Minderhedenraad	raad	B&W	1995	1,4 fte	15.000	nee	nee	ja
de Adviescommissie voor de Sport	raad	B&W	1984	40 upj ⁶	0	nee	nee	ja
de Groninger Adviescommissie Cultuur ⁷	B&W	B&W	1995	1 fte	29.270	nee	nee	ja
de Cliëntenraad Leerlingenvervoer	B&W	B&W	1999	p.m.	0	nee	nee	ja
de Cliëntenraad SoZaWe	raad	B&W	1998	0,8 fte	40.000	nee	nee	ja
de Adviescommissie voor het Gehandicaptenbeleid	raad	B&W	1999	0,2 fte	7.500	nee	nee	ja

⁶ upj = uur per jaar

⁷ adviescommissie Cultuur functioneert voor zowel gemeente als provincie

4. Nieuwe Gemeentewet

adviescommissies in een gedualiseerd bestel

Op 7 maart 2002 trad de nieuwe Gemeentewet in werking. Centraal element in de nieuwe wet is de, in termen van de wetgever, ‘ontvlechting’ van wethouderschap en raadslidmaatschap. Wethouders maken niet langer deel uit van de raad. Het college komt aldus geheel los te staan van de raad. Deze zelfstandigheid heeft grote gevolgen voor de door raad en college uit te oefenen bevoegdheden. Ook deze zijn sedert 7 maart 2002 strikt gescheiden. Het college is niet langer te beschouwen als verlengstuk van de raad, waaraan in hoofdzaak het dagelijks bestuur van de gemeente is opgedragen. Het college bestuurt nu zelfstandig. Enkele van de voorheen in de Gemeentewet aan de raad toebedeelde bevoegdheden en enkele van de voorheen bij het college behorende dagelijks bestuurtaken (bijvoorbeeld de artikel. 163 Gem. Wet oud) rusten nu krachtens artikel 160 Gemeentewet (nieuw) bij het college. Deze bevoegdheidsverschuiving heeft in beginsel verregaande betekenis voor de adviescommissies.

typering van de adviescommissie

Adviescommissies gelden zowel onder de oude als de nieuwe Gemeentewet als commissies. Zij vallen derhalve onder het regime van hoofdstuk V van de Gemeentewet. Dit hoofdstuk maakt een onderscheid tussen de in artikel 82 Gemeentewet (nieuw) bedoelde raadscommissies, de in artikel 83 bedoelde bestuurscommissies en de in artikel 84 bedoelde overige commissies⁸. Adviescommissies vallen in de laatstgenoemde categorie.

commissies in de nieuwe Gemeentewet & samenstelling

De bovengenoemde ‘ontvlechting’ van college en raad blijft op het punt van de commissies niet zonder gevolgen. In wezen komt het uitgangspunt hierop neer dat zowel de raad als het college hun eigen commissies instellen. Er is een strikte scheiding wat betreft het besluit tot instelling, als ook met betrekking tot het lidmaatschap van commissies. Anders gezegd: als de raad een commissie wil instellen op de terreinen waarop hij bevoegd is, dan kan dat. Hierin mogen echter geen collegeleden plaatsnemen. Omgekeerd geldt overigens hetzelfde. Adviescommissies zullen dus grotendeels bestaan uit mensen van buiten de raad en/of college, die een specifieke expertise hebben op een bepaald terrein.

de mogelijkheden van de nieuwe Gemeentewet

Het oorspronkelijke wetsvoorstel van de regering had alleen de mogelijkheid van gescheiden commissies voor college en raad. Gedurende de behandeling van het voorstel is echter een mogelijkheid geschapen dat raad en college gezamenlijk besluiten tot het instellen van commissies. Dit kunnen zowel bestuurscommissies zijn, die dan bevoegdheden van zowel raad als college uitoefenen, maar ook adviescommissies die dan zowel aan de raad als aan het college adviseren. Voorwaarde is wel dat er geen raads-, of collegeleden zitting hebben in deze gezamenlijke bestuurs-/adviescommissies.

bevoegdheid, advisering en kaderstelling

Duidelijk is dat adviescommissies in beginsel het orgaan adviseren dat hen heeft ingesteld. De advisering heeft betrekking op bevoegdheden van het orgaan dat om advies heeft gevraagd. Bij een door raad en college gezamenlijk benoemde adviescommissie worden beide organen van het gemeentelijk bestuur van een advies voorzien. Onder de huidige Gemeentewet behoren aan de raad nog veel bevoegdheden. Slechts de zojuist genoemde bevoegdheden van art. 160 Gemeentewet (nieuw) zijn overgegaan. Naar verwachting treedt het wetsvoorstel dat de bevoegdheden in de sfeer van het medebewind regelt, begin 2004 in werking. Verwacht mag worden dat tal van bevoegdheden die thans nog bij de raad liggen, zullen overgaan naar het college. Deze nieuwe situatie kan van betekenis zijn voor de toekomstige positie van adviescommissies.

---

⁸ betreffende wetsteksten zijn opgenomen in de bijlagen (§ 10)

Eén en ander neemt niet weg dat ook in het nieuwe stelsel, na de beschreven overdracht van medebewindsbevoegdheden, advisering voor de raad van betekenis blijft. De raad heeft immers in het nieuwe duale bestuursmodel een kaderstellende rol en geeft derhalve aan op welke wijze het door het college te voeren beleid nader zal worden begrensd. Het inwinnen van advies bij door de raad zelf benoemde commissies kan helpen deze kaderstellende rol vorm te geven.

samenvattend:

De nieuwe Gemeentewet verlangt een heldere uitspraak van de gemeenteraad over de instelling en positie van de adviescommissies artikel 84 Gemeentewet 2002.

Bij de heroverweging van de positie van de adviescommissies zijn niet alleen formele aspecten van belang. In de discussie moet ook de wens van de gemeenteraad aan advies bij het invullen van de kaderstellende rol van de raad worden meegenomen evenals de opvattingen van de adviescommissies zelf.

5. Afbakening van het raadsonderzoek: de enquête

De grote verscheidenheid aan commissies bracht gelijk bij aanvang van het raadsonderzoek een dilemma: op welke commissies moest het onderzoek zich specifiek richten?

Omdat het hier een onderzoek door de **raad** betreft, is gekozen voor een formele opstelling en wordt vooral aandacht gegeven aan de adviescommissies, die een *formele adviesrelatie* hebben met de raad op grond van een verordening en daarbij raakvlakken hebben met de kaderstellende rol van de raad. Deze keuzes leidden ertoe dat de groep adviescommissies met *een algemeen beleidsadviserende* karakter centraal staat in het raadsonderzoek:

de Cliëntenraad SoZaWe
 de Cliëntenraad Leerlingenvervoer
 de Adviescommissie voor het Gehandicaptenbeleid
 de Minderhedenraad
 de Ouderenraad
 de Adviescommissie voor Cultuur
 de Adviescommissie voor de Sport

De opdracht tot het raadsonderzoek spreekt van een betrokkenheid van de adviescommissies zelf bij het raadsonderzoek. Gekozen is voor een schriftelijke enquête, waarbij naar hun opvatting wordt gevraagd m.b.t. huidige taken, middelen, wensen, en de opvatting van de commissie m.b.t de taak van de adviescommissie in het duale bestel (m.n. aan welk orgaan men in de toekomst wil adviseren: raad of college?).

De enquête is opgesteld en uitgevoerd door het Bureau Onderzoek van de gemeente Groningen. Het complete rapport met de onderzoeksanalyse is als bijlage bijgevoegd. In § 7 is een samenvatting van de uitkomsten van de enquête opgenomen.

6. Formele taakopdracht van de geënquêteerde adviescommissies

Alle geënquêteerde adviescommissies zijn ingesteld en werken op basis van een verordening. Deze verordening geeft ook het kader voor taken, bevoegdheden en faciliteiten voor de adviescommissies. Betreffende verordeningen zijn allen opgesteld aan de hand van de modelverordening: hier en daar zijn er enkele specifieke bepalingen opgenomen. Overeenkomstig hun verordening zijn de adviescommissies ingesteld met de volgende taakopdrachten:

Cliëntenraad SoZaWe

- is geïnstalleerd bij verordening van november 1998;

- opdracht luidt: het desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen aan het college van B&W over een aantal voorstellen tot beleidswijziging en uitvoering van wet- en regelgeving op het werkterrein van de dienst SoZaWe;
- In de verordening wordt een aantal specifieke onderwerpen genoemd waarover de algemeen directeur van de dienst SoZaWe de Cliëntenraad in elk geval moet consulteren (jaarlijkse beleidsplannen, verordeningen, overige beleidsvoornemens).

Cliëntenraad Leerlingenvervoer

- is geïnstalleerd bij verordening van maart 1999;
- opdracht luidt:
  - a. door geven van gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen en het nemen van besluiten op basis van de adviescommissie toekomstige bevoegdheden bijdragen tot een goede onderlinge samenwerking en communicatie tussen ouders en scholen enerzijds en vervoersbedrijven en college anderzijds;
  - b. signaleren, inventariseren, en melden van problemen en klachten van algemene aard;
  - c. informeren van betrokken partijen;
  - d. vertegenwoordiging van de groep betrokken ouders/verzorgers;
- de onderwerpen waarover de Cliëntenraad geconsulteerd moet worden wordt benoemd in de verordening (verordening, toepassen verordening, concept jaarverslag, programma van eisen leerlingenvervoer, relevante onderwerpen).

Adviescommissie voor het Gehandicaptenbeleid

- is geïnstalleerd bij verordening van december 1999;
- opdracht luidt: desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen aan B&W over maatregelen die van invloed kunnen zijn op de positie van de gehandicapte burger.

Minderhedenraad

- is geïnstalleerd bij verordening van juni 1995;
- opdracht luidt: desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen aan B&W over maatregelen die van invloed kunnen zijn op de positie van minderheidsgroepen in de gemeente.

Ouderenraad

- is geïnstalleerd bij verordening van februari 1989;
- opdracht luidt: desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen aan B&W over maatregelen die van invloed kunnen zijn op de positie van ouderen in de gemeente.

Groninger Adviescommissie Cultuur voor gemeente en provincie Groningen

- is geïnstalleerd bij verordening van maart 1995;
- opdracht luidt:
  - a. adviseert de colleges van gemeente en provincie over alle incidentele projecten in de sector cultuur (m.u.v. Beeldende Kunst en Cultuurbehoud);
  - b. gevraagd en ongevraagd adviseren van beide colleges inzake algemene beleidsaangelegenheden.

Commissie voor de Sport

- geïnstalleerd bij verordening van april 1984;
- opdracht luidt: desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen aan B&W over:
  - a. de algemene beleidsvoorbereiding en beleidsondersteuning op het terrein van de sport, waaronder het gebruik en beheer van accommodaties, de tarieven, de subsidies en de sportieve recreatie, alsmede het Beleidsplan, voor wat betreft het onderdeel sport;
  - b. subsidieaanvragen op gebied van sportstimulering, zoals bedoeld in de subsidieregelingen sportstimulering;
  - c. subsidieaanvragen voor sportevenementen.

adviescommissies en de gemeenteraad

De werkzaamheden van de adviescommissies hebben op veel punten raakvlakken met de taken van de gemeenteraad:

- de algemene advisering raakt de kaderstellende taak van de gemeenteraad
- idem voor wat betreft de controleerende taak van de gemeenteraad
- de adviescommissies zijn representant van groepen in de samenleving en dienen daarbij de gemeenteraad van advies bij haar volksvertegenwoordigende taak
- er is de eerder genoemde formele relatie met de gemeenteraad: (benoeming, budget, verordening).

In de jaarverslagen leggen de adviescommissies verantwoording af over hun werkzaamheden. Uit de beschikbare jaarverslagen valt het volgende op te maken aangaande advisering:

Cliëntenraad SoZaWe: over de jaren 1999- 2000 50 adviezen, waarvan de 36 gericht aan de raad.

Ouderenraad: over de jaren 2000 – 2001: 19 formele adviezen, waarvan één gericht aan de raad.

Minderhedenraad: voor 2001: 7 adviezen, waarvan één aan de raadscommissie.

Adviescommissies voor de Sport: uit het jaarverslag zijn geen exacte gegevens te halen. Wel was de adviescommissie nauw betrokken bij de ontwikkeling van de recreatienota en de Sportvisie 2015.

De Cliëntenraad Leerlingenvervoer hoeft geen jaarverslag te maken.

Van de adviescommissies Cultuur en Gehandicaptenbeleid waren geen recente jaarverslagen voorhanden. De Groninger Adviescommissie Cultuur voert capaciteitsproblemen als reden aan. De Adviescommissie Gehandicaptenbeleid heeft geen jaarverslagen gemaakt, maar een ‘zwartboek’, omdat er de afgelopen jaren door zowel politiek als ambtenarij slecht is gereageerd op de uitgebrachte adviezen. Over de laatste drie jaren heeft de adviescommissie 40 adviezen uitgebracht, waarvan één aan de gemeenteraad. De overige adviezen waren gericht aan het college of aan gemeentelijke diensten.

7. Resultaten van de schriftelijke enquête

Bij de enquête werden de adviescommissies nadrukkelijk gevraagd naar hun opvatting over de toekomstige positie van de adviescommissies in het duale stelsel (aan wie zij vinden dat ze advies zouden moeten uitbrengen) en welke middelen en bevoegdheden daarbij nodig zijn.

Het Bureau Onderzoek van de gemeente Groningen heeft de enquête uitgevoerd. Het enquêterapport is integraal als bijlage A bij dit eindverslag gevoegd. Samenvattend zijn de bevindingen de volgende.

taken

Over het geheel vinden de adviescommissies dat hun takenpakket de juiste onderdelen bevat. Geen enkele raad wil taken kwijt. Alle adviescommissies rekenen het gevraagd en ongevraagd adviseren en het inbrengen van deskundigheid tot hun takenpakket en dat vinden ze ook gewenst. Telkens drie of vier adviescommissies noemen draagvlak creëren, bemiddelen, inspraak/belangenbehartiging en meldpunt als taak.

Twee raden vervullen al deze taken; de twee die een beperkte groep burgers vertegenwoordigen en gericht zijn op één sector in de gemeentelijke organisatie. Dit zijn de Cliëntenraad SoZaWe en de Cliëntenraad Leerlingenvervoer. Vier anderen geven nog andere taken op. Hier zijn de drie raden bij die een beperkte groep burgers vertegenwoordigen en gericht zijn op de gemeente in het algemeen. Dit zijn de adviescommissie voor het Gehandicaptenbeleid, de Minderhedenraad en de Ouderenraad. Opvallend is dat geen enkele adviescommissie hecht aan het instemmingsrecht als wenselijk onderdeel van het takenpakket.

prioriteiten

Ruim de helft van de adviescommissies is tevreden over de huidige prioriteitenstelling binnen hun takenpakket. Het gevraagd adviseren krijgt over het geheel genomen de hoogste prioriteit. Bij de twee meest gewenste prioriteiten blijkt het ongevraagd adviseren het hoogst te scoren.

Concluderend stelt Bureau Onderzoek dat de taken die alle zeven adviescommissies hebben ook het vaakst als de meest belangrijke worden genoemd. De Cliëntenraad SoZaWe wijkt af van dit algemene beeld, en geeft als hoogste prioriteiten de functie als meldpunt en het verzorgen van inspraak en belangenbehartiging voor de achterban.

middelen

Alle adviescommissies beschikken over een ambtelijk secretaris, variërend van 40 uren per jaar tot 36 uren per week (voltijds). Vijf raden hebben eigen budget, van maximaal € 40.000. In totaal beschikken de raden over bijna een euroton aan financiële middelen en bijna 4 fte aan ambtelijke ondersteuning.

De drie 'rijkste' adviescommissies zijn de Cliëntenraad SoZaWe, de Minderhedenraad en de Groninger Adviescommissie Cultuur. Zij beschikken samen over 85 procent van deze financiële middelen en betaalde menskracht. Hoe meer geld zo'n rijke adviescommissie heeft hoe minder ambtelijke ondersteuning; dat varieert van € 40.000 plus 0,8 fte tot € 15.000 plus 1,4 fte. In directe kosten voor de gemeente gaan ze zo ongeveer gelijk op.

Twee adviescommissies geven aan niet meer nodig te hebben; één met veel middelen en één met weinig. De andere vijf zouden allemaal graag hun budget verhoogd zien. Drie van de vijf willen uitbreiding van de ambtelijke ondersteuning en evenveel willen uitbreiding van de materiële middelen.

	huidige middelen				extra gewenste middelen			
	geld	ambt.ond.	leden	mat.mid.	geld	ambt.ond.	leden	mat.mid.
Cliëntenraad Sozawe	40.000	0,8 fte	3 fte	sozawe	0	0	0	0
Cliëntenraad Leerlingenvervoer	0	ja	.	ocsw	0	0	.	0
Adviescommissie voor het Gehandicaptenbeleid	7.500	0,2 fte	.	.	6.500	+	.	.
Minderhedenraad	15.000	1,4 fte	.	ocsw	+	0	.	+
Ouderenraad	6.800	0,5 fte	.	ocsw	15.200	0	.	+
Adviescommissie Cultuur	29.270	1 fte	.	.	2.270	0,25 fte	.	0
Adviescommissie voor Sport	0	40 upj	186 upj	ocsw	+	20 upj	100 upj	+
Totalen	98.570	3 fte			23.970	0,3 fte		

omvang, samenstelling en karakter

Twee adviescommissies vinden zichzelf te klein. De rest vindt dat ze de juiste omvang hebben. Over de samenstelling is één adviescommissie helemaal tevreden, de anderen geven één of meer verbeteringsmogelijkheden aan. Voor vier van de zes is de getalsverhouding tussen autochtone en allochtone leden te verbeteren.

Elke adviescommissie vindt dat voor het uitvoeren van de huidige taken niet kan worden volstaan met tijdelijke commissies, te formeren naar de behoefte van de gemeenteraad. Zowel voor de huidige als voor de gewenste taken, vinden zij, moeten zij permanente adviescommissies zijn.

gemeente, effecten en dual adviseren

Twee zijn ontevreden over de wijze waarop de gemeente omgaat met de adviezen en één is ronduit zeer ontevreden. Dit zijn de raden die veel veranderingen wensen. Zij willen consequenter en tijdig worden geïnformeerd over en betrokken worden bij beleidsvoornemens en de uitvoering daarvan. Over de effecten van de adviezen is de tevredenheid wisselend. Men vindt dat de effecten onduidelijk dan wel onzichtbaar zijn.

Op één na alle adviescommissies vinden dat zij het best kunnen adviseren aan zowel het college van B&W als aan de gemeenteraad. Omdat beide organen een belangrijke rol spelen in de besluitvorming. De Cliëntenraad SoZaWe en de Ouderenraad willen ook direct aan ambtenaren kunnen adviseren.

De adviescommissie voor de Sport kiest als enige voor advisering aan het college van burgemeester en wethouders; hiermee wordt naar eigen zeggen het verkrijgen van een breed draagvlak nagestreefd voor adviezen die soms breder zijn dan sport alleen.

samenvattend:

De adviescommissies willen (met uitzondering van de Adviescommissie voor de Sport) aan een zo breed mogelijke adviseursrol binnen de gemeente. De adviescommissies opteren voor het instellen van gezamenlijke adviescommissies van zowel college als gemeenteraad. Tijdelijke adviescommissies zijn geen optie naar oordeel van alle geënquêteerde adviescommissies.

Daarnaast leeft er bij een aantal adviescommissies de wens tot professionalisering en direct verband houdend daarmee ontevredenheid over de thans beschikbaar faciliteiten, middelen en ondersteuning.

8. Conclusies en aanbevelingen

instelling adviescommissies

Alle instellingsverordeningen moeten aangepast worden. Er liggen met de huidige organisatie van de adviesstructuur in de gemeente enkele formele, duale problemen. De duale scheidslijn moet helder in de instellingsverordeningen worden opgenomen: welke orgaan benoemt en aan welk orgaan wordt geadviseerd?

De adviescommissies (m.u.v. de adviescommissie Sport) geven aan zowel aan het college als aan de raad te willen adviseren. Praktijk tot nu toe wijst echter uit dat het gros van de uitgebrachte adviezen aan het college of aan gemeentelijke diensten is gericht.

Voorstel: het college verzoeken dit verder uit te werken met in achtneming van de raadsuitspraak naar aanleiding van dit raadsonderzoek.

wens om advisering

Cruciaal in de discussie over de adviescommissies is de wens van de gemeenteraad om zich te laten adviseren door een externe, onafhankelijke orgaan.

De raad stelt kaders, het college ontwikkelt en voert uit. Veel bevoegdheden en taken die voorheen bij de raad lagen, zijn nu een verantwoordelijkheid van het college.

De beleidssectoren van de bestaande adviescommissies bekijken zijn dit ook sectoren waar de raad gediend is met deskundig beleidsadvies uit het veld (sportbeleid, ouderenbeleid, minderhedenbeleid, Gehandicaptenbeleid, cultuurbeleid). Omdat alle adviescommissies ook ongevroegd mogen adviseren, raken ze ook met regelmaat aan het werkterrein van gemeenteraad: algemene beleidsontwikkeling en kaderstelling.

In hoeverre er behoefte is aan advisering is echter een afweging van de gemeenteraad zelf.

Voorstel aan de raad hierover een standpunt te bepalen

opvatting van de adviescommissies

De adviescommissies willen graag een prominentere rol vervullen. Tijdelijke adviescommissies zijn voor de adviescommissies zelf dan ook geen optie.

Vijf raden geven aan niet met de huidige middelen en faciliteiten uit te kunnen. Bij twee raden is de wens tot meer middelen gekoppeld aan een streven naar professionalisering.

Alle commissies constateren dat ze te weinig betrokken worden bij de eerste beleidsontwikkelingsfase op hun werkterrein. De wens om gekend te worden in het eerste, kaderstellende, stadium is dus aanwezig. Dit impliceert dat de adviescommissies de adviesrelatie naar de raad dus willen continueren (m.u.v. de Sportraad).

Over de wijze waarop de gemeente omgaat met de gegeven adviezen is de tevredenheid bij de adviescommissies wisselend. De effecten zijn onduidelijk. Wellicht dat de oorzaak hiervoor mede ligt in het late stadium waarop de adviescommissies in het beleidsontwikkelingsproces 'instappen'.

Voorstel is om over dit punt de betrokken adviescommissies nader te horen in een hoorzitting

procedure

Bij het oorspronkelijke raadsopdracht in augustus 2002 stond centraal het inzicht in het functioneren van de adviescommissies in relatie tot de oorspronkelijke opdracht waarmee de adviescommissies zijn ingesteld. Deze opdracht raakt aan een evaluatie van het fenomeen adviescommissies. Met dit raadsonderzoek wordt inzicht gegeven in het fenomeen adviescommissie binnen het gemeentelijk werkveld. Het geeft de basis voor de discussie in de raad. De Nota Stad & Stadhuis geeft de kaders hoe de komende jaren de burgerparticipatie en het interactief bestuur vorm zullen krijgen.

Adviescommissies raken nauw aan interactief bestuur en betrokkenheid van de samenleving bij het bestuur. Voorstel is om de politieke discussie aan te haken bij de behandeling van de Nota Stad en Stadhuis in raads(scommissie).

In dit kader kan ook met de adviescommissies zelf gesproken worden. Dit kan het beste in de vorm van een direct gesprek tussen betrokken adviescommissies en de gemeenteraad.

Voorstel is daartoe ruim voor de behandeling van de Nota 'Stad en Stadhuis' in april een hoorzitting te organiseren.

9. Bijlagen

- a. Eindrapport schriftelijke enquête Bureau Onderzoek
- b. Opdracht raadsonderzoek (raadsvoorstel augustus 2002)
- c. Relevante wetsteksten

Rapportage Taakopvatting adviesraden

M. van Teerns

L. Polstra
januari 2003

(Bijlage A bij het eindrapport raadsonderzoek adviescommissies)

SAMENVATTING

De gemeente Groningen kent naast haar bestuurlijke structuur een aantal adviesraden die functioneren op deelterreinen van het gemeentelijke beleid en de uitvoering daarvan. Bij de invoering van het duale stelsel in de gemeentepolitiek en op basis van een aantal signalen vanuit die adviesraden heeft de gemeenteraad besloten om het functioneren van deze adviesraden eens onder de loep te nemen. Bureau Onderzoek is gevraagd te helpen bij het in beeld brengen van

- de taakopvatting van die adviesraden die een directe, algemeen adviserende taak hebben;
- welke middelen ze daarvoor nodig denken te hebben;
- en aan wie zij vinden dat ze advies zouden moeten uitbrengen.

Taken

Over het geheel vinden de adviesraden dat hun takenpakket de juiste onderdelen bevat. Geen enkele wil taken kwijt. Alle adviesraden rekenen het gevraagd en ongevraagd adviseren en het inbrengen van deskundigheid tot hun takenpakket en dat vinden ze ook gewenst. Telkens drie of vier adviesraden hebben de taken draagvlak creëren, bemiddelen, inspraak/belangenbehartiging en meldpunt tot taak.

Twee raden vervullen al deze taken; de twee die een beperkte groep burgers vertegenwoordigen en gericht zijn op één sector in de gemeentelijke organisatie. Dit zijn de cliëntenraad sozawe en de cliëntenraad leerlingenvervoer. Vier anderen geven nog andere taken op. Hier zijn de drie raden bij die een beperkte groep burgers vertegenwoordigen en gericht zijn op de gemeente in het algemeen. Dit zijn de adviesraad voor het gehandicaptenbeleid, de minderhedenraad en de ouderenraad.

Opvallend is dat geen enkele adviesraad hecht aan het instemmingsrecht als wenselijk onderdeel van het takenpakket.

Prioriteiten

Ruim de helft van de adviesraden is tevreden over de huidige prioriteitenstelling binnen hun takenpakket. Het gevraagd adviseren krijgt over het geheel genomen de hoogste prioriteit. Bij de twee meest gewenste prioriteiten blijkt het ongevraagd adviseren het hoogst te scoren.

Concluderend stelt Bureau Onderzoek dat de taken die alle zeven adviesraden hebben ook het vaakst als de meest belangrijke worden genoemd. De cliëntenraad sozawe wijkt af van dit algemene beeld, en geeft als hoogste prioriteiten de functie als meldpunt en het verzorgen van inspraak en belangenbehartiging voor de achterban.

Middelen

Alle adviesraden beschikken over een ambtelijk secretaris, variërend van 40 uren per jaar tot 36 uren per week (voltijds). Vijf raden hebben eigen budget, van maximaal € 40.000. In totaal beschikken de raden over bijna een euroton aan financiële middelen en bijna 4 fte aan ambtelijke ondersteuning.

De drie 'rijkste' adviesraden zijn de cliëntenraad sozawe, de minderhedenraad en de Groningen adviescommissie cultuur. Zij beschikken samen over 85 procent van deze financiële middelen en betaalde menskracht. Hoe meer geld zo'n rijke adviesraad heeft hoe minder ambtelijke ondersteuning; dat varieert van € 40.000 plus 0,8 fte tot € 15.000 plus 1,4 fte. In directe kosten voor de gemeente gaan ze zo ongeveer gelijk op.

Twee adviesraden geven aan niet meer nodig te hebben; één met veel middelen en één met weinig. De andere vijf zouden allemaal graag hun budget verhoogd zien. Drie van de vijf willen uitbreiding van de ambtelijke ondersteuning en evenveel willen uitbreiding van de materiële middelen.

Omvang, samenstelling en karakter

Twee adviesraden vinden zichzelf te klein. De rest vindt dat ze de juiste omvang hebben. Over de samenstelling is één adviesraad helemaal tevreden, de anderen geven één of meer verbeteringsmogelijkheden aan. Voor vier van de zes is de getalsverhouding tussen autochtone en allochtone leden te verbeteren.

Elke adviesraad vindt dat voor het uitvoeren van de huidige taken niet kan worden volstaan met tijdelijke commissies, te formeren naar de behoefte van de gemeenteraad. Zowel voor de huidige als voor de gewenste taken, vinden zij, moeten zij permanente adviesraden zijn.

Gemeente, effecten en duaal adviseren

Meer dan de helft van de adviesraden is tevreden over de manier waarop de gemeente omgaat met hun adviezen. Twee zijn ontevreden en één is zeer ontevreden. Dit zijn de raden die veel veranderingen wensen. Zij willen consequenter en tijdig worden geïnformeerd over en betrokken bij beleidsvoornemens en de uitvoering daarvan. Over de effecten van de adviezen is de tevredenheid wisselend. Men vindt dat de effecten onduidelijk dan wel onzichtbaar zijn.

Op één na alle adviesraden vinden dat zij het best kunnen adviseren aan zowel het college van B&W als aan de gemeenteraad. Omdat beide organen een belangrijke rol spelen in de besluitvorming. De cliëntenraad sozawe en de ouderenraad willen ook direct aan ambtenaren kunnen adviseren.

De adviescommissie voor de sport kiest als enige voor advisering aan het college van burgemeester en wethouders; hiermee wordt naar eigen zeggen het verkrijgen van een breed draagvlak nagestreefd voor adviezen die soms breder zijn dan sport alleen.

Hoofdstuk 1 Inleiding

De gemeente Groningen kent naast haar bestuurlijke structuur een aantal adviesraden die functioneren op deelterreinen van het gemeentelijke beleid en de uitvoering daarvan. De invoering van het duale stelsel in de gemeentepolitiek en signalen vanuit een aantal adviesraden zijn voor de gemeenteraad Groningen aanleiding geweest om het functioneren van de diverse gemeentelijke adviesraden onder de loep te nemen. De raad heeft een onderzoekscommissie ingesteld om dit uit te voeren: de commissie Evaluatie adviesraden. De commissie heeft als doel argumenten te verzamelen voor verdere bespreking van het gemeentelijk beleid inzake (afzonderlijke) adviesraden in de gemeenteraad.

Eén van de te zetten stappen is het peilen van de ideeën van adviesraden zelf over de rol die zij hebben en wensen te hebben, welke middelen ze daarvoor nodig denken te hebben en aan wie zij vinden dat ze advies zouden moeten uitbrengen. De commissie Evaluatie adviesraden van de Groninger gemeenteraad heeft het Bureau Onderzoek van de gemeente in de arm genomen om de commissie te ondersteunen bij het zetten van deze stap, in de vorm van het opstellen, uitvoeren en analyseren van een schriftelijke enquête. De voorliggende rapportage is daarvan het resultaat.

De commissie heeft ervoor gekozen zich bij deze stap in zijn onderzoek te beperken tot de zeven adviesraden, die een algemene, beleidsadviserende taak hebben richting gemeenteraad en waarmee de gemeenteraad een formele relatie heeft, omschreven in een verordening. Dit zijn:

1. de Cliëntenraad SoZaWe;
2. de Cliëntenraad Leerlingenvervoer;
3. de Adviesraad voor het Gehandicaptenbeleid;
4. de Minderhedenraad;
5. de Ouderenraad;
6. de Adviescommissie voor de Cultuur;
7. en de Adviescommissie voor de Sport.

De commissie Evaluatie adviesraden doet mede op basis van deze enquête suggesties over de adviesraden aan de gemeenteraad.

In deze rapportage nemen we tegen onze gewoonte in geen begrippenaanduiding op. Omdat de opdrachtgever zeer goed bekend is met de begrippen en bovendien deze rapportage wordt geïntegreerd in een rapportage van de opdrachtgever.

Leeswijzer

Iedere paragraaf met bevindingen eindigt met een samenvatting van de inhoud. Een korte samenvatting per adviesraad is opgenomen in hoofdstuk 4.

DOEL

De doelen van het onderzoek zijn te omschrijven als:

1. Het achterhalen van de eigen taakopvatting van die adviesraden van de gemeente Groningen die een directe, algemeen adviserende taak hebben;
2. Het achterhalen van de opvatting van deze adviesraden over de omvang van de daartoe benodigde middelen; Achterliggend doel is het verzamelen van argumenten voor bespreking van het gemeentelijk beleid inzake adviesraden in de gemeenteraad.

ONDERZOEKSOPZET EN METHODIEK

De informatie die nodig is verzamelen we via een schriftelijke enquête. De enquête bestaat grotendeels uit gesloten vragen met antwoordcategorieën. De respondent krijgt op iedere pagina de mogelijkheid om schriftelijk commentaar of toelichting te geven op zijn antwoord. Per pagina zijn maximaal twee vragen gesteld. We zijn uitgegaan uit van één reactie per adviesraad.

De adviesraden is geadviseerd de enquête in een bijeenkomst gezamenlijk in te vullen. Daarnaast is er ruimte gegeven om afwijkende argumenten, die ook in de adviesraad leven, weer te geven. Er is expliciet gevraagd ook deze afwijkende ideeën weer te geven. Van deze mogelijkheid is weinig gebruik gemaakt.

De adviesraden is verzocht de ingevulde enquête binnen twee weken te retourneren. De opdrachtgever heeft daartoe een week van tevoren de ambtelijk secretarissen geïnformeerd over de op handen zijnde enquête.

Een week na het verzenden van de enquête heeft de onderzoeker met alle ambtelijk secretarissen contact gehad. Na het verstrijken van de inzendtermijn heeft de onderzoeker contact gezocht met de secretarissen van de adviesraden die nog niets hadden ingestuurd en waarmee daarover geen afspraken waren gemaakt. Met late inzenders is ook daarna nog één of meer keer contact opgenomen.

HOOFDSTUK 2 BEVINDINGEN

2.1. Takenpakket

In de tabel geven we weer welke taken de verschillende adviesraden tot hun huidige pakket rekenen en hoe het door hen gewenste takenpakket eruit ziet. Waar huidige en gewenste situatie verschillen geven we ze elk in afzonderlijke kolommen weer.

	Cliënten raad Sozawe	Cliënten raad leerling envervo er	Adviesra ad voor het gehandic aptenbel eid		Minder hedenra ad	Oudere nraad	Groning en adviesc ommissi e cultuur	Adviesco mmissie voor de sport	
	H/W	H/W	H	W	H/W	H/W	H/W	H	W
1. Gevraagd adviseren	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Ongevraagd adviseren	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3. Uitoefenen van instemmingsrecht									
4. Deskundigheid inbrengen	+	+	+	+	+	+	+	-	+
5. Draagvlak creëren	+	+			+				
6. Bemiddelen	+	+			+				+
7. Inspraak/belangenbehartiging	+	+	+	+				-	+
8. Meldpunt	+	+	+	+				+	+
9. Anders, namelijk (als + zie tekst)	+		+	++	+	+			
tevreden?	ja	ja		ja	ja	ja	ja		nee
wensen (als + zie tekst)	+			+	+				+

H = huidige situatie

W = gewenste situatie

Buiten de taken in de tabel participeert de cliëntenraad sozawe ook in een provinciaal netwerk van cliëntenraden en verzorgt de raad de deskundigheidsbevordering van nieuwe leden. Uit de cliëntenraad sozawe komt het idee dat de gemeenteraad geen besluit zou moeten nemen over belangrijke Sozawe-onderwerpen, zoals Doe mee(r) in de stad, als er geen advies van de cliëntenraad sozawe is bijgevoegd.

Met het invullen van een identieke huidige en gewenst takenpakket geeft de cliëntenraad leerlingenvervoer aan tevreden te zijn over zijn taken.

De adviesraad voor het gehandicaptenbeleid heeft ook tot taak het verrichten van onderzoek op eigen initiatief. Daarnaast zou hij behalve de huidige taken graag de publicatie van de resultaten van zijn onderzoeken als taak op zich willen nemen.

De minderhedenraad maakt duidelijk bij de opties 5 en 6 in de tabel te denken aan ‘achterban’ en niet aan ‘doelgroep’. Daarnaast geeft hij aan niet te bemiddelen tussen die achterban en de gemeente, maar te functioneren als intermediair. Bij deze intermediairrol merkt de minderhedenraad op onafhankelijk vertegenwoordiger van de achterban te zijn, en groot belang te hechten aan het onderhouden van nauw contact met die achterban. In het verlengde hiervan ziet deze raad het als zijn taak inhoudelijke bijeenkomsten dan wel maatschappelijk debatten rond bepaalde onderwerpen te organiseren. Verder meldt de minderhedenraad dat hij tot taak heeft af te stemmen en te overleggen met andere adviesraden, zowel lokaal als in het land.

Er is geen verschil tussen de huidige taken en het takenpakket dat de minderhedenraad zichzelf wenst. Wel zou deze raad graag een jaarplanning van gemeenteraad en college krijgen, met daarbij vermeld voor welke onderwerpen advies wordt gevraagd aan de minderhedenraad en hoe bijbehorende procedures vorm krijgen.

Verder is de minderhedenraad van mening dat er een meldpunt moet worden opgezet, maar hij ziet de meldpuntfunctie niet als een taak voor zichzelf.

De ouderenraad geeft verder aan mee te denken en te praten in het voortraject op ambtelijk niveau, en dat ook te wensen. Er is geen verschil tussen huidige en gewenst takenpakket.

De Groningen adviescommissie cultuur ziet als haar taak vooral het legitimeren van overheidsbesluiten, waarvoor haar deskundigheid wordt ingezet. De commissie merkt verder op dat de reikwijdte van haar taak ter discussie staat, doordat de werkdruk vanuit de taak 'gevraagd adviseren' de algemene (ongevraagde) beleidsadvisering te zeer verdringt.

De adviescommissie voor de sport merkt bij het huidige pakket op dat de punten 4 en 7 wel tot het takenpakket behoren, maar dat deze taken te weinig worden uitgevoerd. Verder vermeldt de commissie dat de enquête voor haar op een cruciaal moment komt vanwege een reorganisatie. De commissie wil een meer zelfstandige functie en een duidelijke eigen verantwoordelijkheid. Het plan is in het eerste kwartaal van 2003 reglementen en richtlijnen op te stellen voor de nieuwe werkwijze.

Het gewenste takenpakket van de adviescommissie voor de sport is breder dan het huidige; bemiddelen tussen gemeente en achterban wil de commissie graag aan haar takenpakket toevoegen. De commissie merkt op een grotere publieke bekendheid na te streven om meer inhoud te kunnen geven aan de taken bemiddelen, inspraak/belangenbehartiging en meldpunt.

Samenvattend

Over het geheel genomen zijn de adviesraden dus van mening dat hun takenpakket de juiste onderdelen bevat. Er zijn geen adviesraden die taken kwijt willen. Twee adviesraden zouden graag een taak aan hun pakket toegevoegd zien en twee raden melden dat zij aan de uitvoering van één of meer taken onvoldoende toekomen. Alle adviesraden rekenen gevraagd en ongevraagd adviseren en het inbrengen van deskundigheid tot hun takenpakket en vinden dat ook gewenst. Eén raad laat het bij deze drie taken.

Telkens drie of vier adviesraden hebben de taken draagvlak creëren, bemiddelen, inspraak/belangenbehartiging en meldpunt tot taak. Twee raden vervullen al deze taken; de twee die een beperkte groep burgers vertegenwoordigen en gericht zijn op één sector in de gemeentelijke organisatie. Dit zijn de cliëntenraad sozawe en de cliëntenraad leerlingenvervoer.

Vier adviesraden geven nog andere taken op. Hier zijn de drie raden bij die een beperkte groep burgers vertegenwoordigen en gericht zijn op de gemeente in het algemeen.

Geen enkele adviesraad rekent instemmingsrecht tot zijn takenpakket, of beschouwt dit als wenselijk.

2.2. Prioriteiten in takenpakket

In de tabel ziet u welke prioriteiten de adviesraden aan hun huidige en gewenste taken geven. Waar huidige en gewenste situatie verschillen geven we ze elk in afzonderlijke kolommen weer.

	Cliëntenraad Sozawe	Cliëntenraad leerlingenvervoer	Adviesraad voor het gehandicaptenbeleid		Minderhedenraad		Ouderenraad		Groningen adviescommissie cultuur	Adviescommissie voor de sport	
	H/W	H/W	H	W	H	W	H	W	H/W	H	W
1. Gevraagd adviseren	5	3	1	4	1	1	1	x	1	1	2
2. Ongevraagd adviseren	3	2	4	3	1	1	2	x	2	5	1
3. Uitoefenen van instemmingsrecht											
4. Deskundigheid inbrengen	4	1	2	1	1	1		x	3	2	3
5. Draagvlak creëren	6	4			5	2					
6. Bemiddelen	7	7			5	2					6
7. Inspraak/belangenbehartiging	2	5	3	5						3	4
8. Meldpunt	1	6	5	6						4	5
9. Anders, namelijk (zie tekst)				2	1, 5	1, 3	3				x
tevreden?	ja	ja		nee		ja		ja	ja		nee
wensen (als + zie tekst)				+		+					+

H = huidige situatie

W = gewenste situatie

1 = hoogste prioriteit

2 = tweede prioriteit, enz.

De deelname aan het provinciaal netwerk van cliëntenraden en bevorderen van deskundigheid bij nieuwe leden heeft de cliëntenraad sozawe in deze rangorde niet meegenomen.

De cliëntenraad leerlingenvervoer geeft ook in deze prioriteitenstelling aan tevreden te zijn met de huidige situatie.

De adviesraad voor het gehandicaptenbeleid zou de prioriteiten anders willen stellen dan in de huidige situatie. De meldpuntfunctie van de adviesraad voor het gehandicaptenbeleid staat al geruime tijd ter discussie en heeft wat de adviesraad betreft een lage prioriteit op de wensenlijst. De toelichting luidt dat 'een meldpuntfunctie impliceert dat er gefunctioneerd wordt als een cliëntenraad'.

De minderhedenraad heeft in plaats van een rangorde een tweedeling in zijn taken aangegeven. Het organiseren van maatschappelijke debatten hoort bij de belangrijkste taken, het contact met andere adviesraden bij de minder belangrijke in het huidige takenpakket. Bij de gewenste taken is het contact met andere adviesraden duidelijk de minst belangrijke taak. De andere taken hebben in huidige en gewenste pakket dezelfde prioriteit gekregen.

In het huidige takenpakket is voor de ouderenraad het gevraagd adviseren het belangrijkste, gevolgd door het ongevraagd adviseren. Het inbrengen van deskundigheid krijgt geen prioriteitscode omdat dit via het adviseren gebeurt en daar niet los van is te zien. Het meepraten en –denken in het voortraject heeft de laagste prioriteit. Onder gewenst takenpakket heeft de ouderenraad kruisjes ingevuld. Aangezien het huidige en het gewenste takenpakket identiek zijn nemen we aan dat hiermee wordt bedoeld dat de prioriteiten ook identiek zijn aan het huidige takenpakket.

De Groningen adviescommissie cultuur merkt op dat de reikwijdte van de taak ter discussie staat, doordat de werkdruk vanuit de taak gevraagd adviseren de algemene (ongevraagde) beleidsadvisering te zeer verdringt.

De adviescommissie voor de sport geeft aan het ongevraagd adviseren de hoogste prioriteit te willen geven. Deze inzet vraagt naar eigen zeggen van de commissie een actievere en meer zelfstandige rol. De andere taken komen daarna in dezelfde prioriteitenvolgorde als in de huidige situatie. De commissie merkt bij de gewenste taken op dat het voor een optimaal effect van de advisering gewenst is dat college, ambtenaren en de commissie zelf worden voorzien van goede informatie over sport. Bovendien is het hiervoor gewenst dat de advisering door de commissie in een vroegtijdig stadium een plaats krijgt in de procedure.

Samenvattend

Vier van de zeven adviesraden zijn tevreden over de huidige prioriteitentelling binnen hun takenpakket. Eén raad wenst zich een iets scherpere prioritering dan in de huidige situatie en één wil een van de taken een veel hogere prioriteit geven dan in de huidige situatie. Ook één raad wil de prioriteitenvolgorde helemaal omgooien. De taak die deze raad wil toevoegen aan zijn takenpakket krijgt daarbij hoge prioriteit.

Als we kijken welke taak het vaakst de hoogste prioriteit heeft komen we uit bij gevraagd adviseren. Kijkend welke taak het vaakst de eerste twee plaatsen bezet krijgen we dezelfde uitkomst. Ongevraagd adviseren en deskundigheid inbrengen volgen met kleine verschillen. Bij de twee hoogste prioriteiten zoals de adviesraden die wensen is ongevraagd adviseren de meest gewenste taak, gevolgd door gevraagd adviseren en daarna deskundigheid inbrengen.

Concluderend kunnen we stellen dat de taken die alle zeven adviesraden hebben ook het vaakst als de meest belangrijke worden genoemd. De cliëntenraad sozawe wijkt af van dit algemene beeld, en geeft als hoogste prioriteiten de functie als meldpunt en het verzorgen van inspraak en belangenbehartiging voor de achterban.

2.3. Middelen

In de enquête is de adviesraden gevraagd per taak aan te geven welke middelen er jaarlijks voor nodig zijn, en daarbij onderscheid te maken tussen geld, menskracht en materiële middelen. De meeste adviesraden hebben niet per taak maar voor alle taken samen aangegeven welke middelen ze ervoor hebben. Daarom geven we in onderstaande tabel voor het totale takenpakket van elke adviesraad weer welke middelen er in de huidige situatie voor beschikbaar zijn. De menskracht is onderscheiden in ambtelijke ondersteuning en inzet van de leden. De laatste vier kolommen geven aan welke wensen er op het gebied van middelen leven. Voor adviesraden die wel informatie per taak hebben gegeven wordt dit onder de tabel vermeld.

	huidige middelen				extra gewenste middelen			
	geld	ambt.ond.	leden	mat.mid.	geld	ambt.ond.	leden	mat.m id.
Cliëntenraad Sozawe	40.000	0,8 fte	3 fte	sozawe	0	0	0	0
Cliëntenraad leerlingenvervoer	0	ja	.	ocsw	0	0	.	0
Adviesraad voor het gehandicaptenbeleid	7.500	0,2 fte	.	.	6.500	+	.	.
Minderhedenraad	15.000	1,4 fte	.	ocsw	+	0	.	+
Ouderenraad	6.800	0,5 fte	.	ocsw	15.200	0	.	+
Groningen adviescommissie cultuur	29.270	1 fte	.	.	2.270	0,25 fte	.	0
Adviescommissie voor de sport	0	40 upj	186 upj	ocsw	+	20 upj	100 upj	+

. = niet vermeld

upj = uren per jaar

In totaal beschikken de raden over bijna een euroton aan financiële middelen en over 3,9 fte aan ambtelijke ondersteuning.

De cliëntenraad sozawe geeft aan dat 60 procent van de tijd van de leden wordt ingezet voor het gevraagd en ongevraagd adviseren en het inbrengen van deskundigheid. De andere 40 procent gaat naar bemiddelen, inspraak en belangenbehartiging en de meldpuntfunctie. De ambtelijke ondersteuning besteedt voornamelijk tijd aan het formuleren van de adviezen en het ordenen van informatie. Voor de taken draagvlak creëren bij achterban, participeren in provinciaal cliëntenradennetwerk en deskundigheidsbevordering nieuwe leden geeft de cliëntenraad sozawe geen inzet van middelen aan.

De cliëntenraad sozawe meldt geen verdere wensen op het gebied van de middelen. Opmerkelijk, omdat deze raad eerder wel dergelijke wensen kenbaar maakte. De onderzoekers wijzen erop dat deze raad recentelijk een ambtelijk secretaris is toegewezen. Ook zou het te maken kunnen hebben met de nieuwe voorzitter, hoewel die al weer bijna twee jaar deze functie vervult.

De cliëntenraad leerlingenvervoer geeft aan voor het uitvoeren van de huidige en gewenste taken ambtelijke ondersteuning nodig te hebben; de raad geeft niet aan hoeveel. Verder is er zeven keer per jaar de beschikking over een vergaderruimte. Mondeling meldde de voorzitter dat dit momenteel via de dienst OCSW wordt geregeld.

De adviesraad voor het gehandicaptenbeleid heeft behalve de weergegeven € 7.500 in 2002 een eenmalig bedrag van zo'n € 4.500 beschikbaar voor onderzoek. Deze raad is gehuisvest bij de dienst RO/EZ.

De adviesraad voor het gehandicaptenbeleid geeft aan met het reguliere budget uit de voeten te kunnen, de ambtelijke ondersteuning komt in de praktijk hoger uit dan de begrote 0,2 fte, en komt voor rekening van de dienst RO/EZ. Daarnaast is er behoefte aan een jaarlijks onderzoeksbudget van ten minste € 5.000 en budget voor het zoeken en onderhouden van externe contacten van € 1.500.

De ambtelijke ondersteuning van de minderhedenraad bestaat uit 1 voltijds ambtelijk secretaris, 0,3 fte administratieve ondersteuning en 0,1 fte PR-ondersteuning. Halverwege het jaar 2002 zijn de middelen uitgebreid, voorheen had de raad beschikking over € 6.800 en 0,5 fte ambtelijk secretaris.

De minderhedenraad zou graag de vacatiegelden verhogen. Daarnaast is de beschikbaarheid van vergaderruimte voor verbetering vatbaar. De raad geeft aan dat 'de huidige faciliteiten onvoldoende zijn om de noodzakelijke taken kwalitatief goed uit te voeren'.

De begroting voor 2002 van de ouderenraad laat zien dat de bijdrage van € 6.800 van de gemeente onvoldoende is; de ouderenraad schat in ruim € 22.000 nodig te hebben. Of en hoe dit probleem wordt opgelost is niet vermeld.

De ouderenraad geeft aan graag een beroep te kunnen (blijven) doen op de deskundige beleidsmedewerker. Deze raad zou graag de mogelijkheid krijgen de eigen deskundigheid te bevorderen. Verderop in de enquête wordt genoemd dat de ouderenraad in verband met de geluidsversterking graag iedere keer in de oude raadszaal zou vergaderen.

De Groningen adviescommissie cultuur geeft per taak aan over welke middelen zij beschikt en welke middelen zij gewenst acht. Voor het gevraagd adviseren met deskundigheid worden momenteel € 18.000 en 0,75 fte ambtelijk secretaris ingezet en is de beschikking over computer, telefoon, vergaderruimte, kopieerfaciliteiten en dergelijke. Eigenlijk is hiervoor volgens de commissie 0,25 fte meer aan secretarisinzet nodig.

Voor de taak ongevraagd adviseren maakt de commissie gebruik van ongeveer € 9.000 met 0,25 fte secretaris capaciteit en dezelfde materiële middelen als hiervoor al genoemd. Ook hier acht de Groningen adviescommissie cultuur meer menskracht gewenst. In de praktijk wordt de inzet van de secretaris overgeheveld naar de post 'gevraagd adviseren', zodat er voor ongevraagd advies geen tijd meer over blijft.

Het inbrengen van deskundigheid bestaat bijvoorbeeld uit het jaarlijks organiseren van een studiedag. In de huidige vorm zijn daarvoor € 2.270, een spreker, een secretaris en een locatie nodig. De commissie zou graag twee studiedagen in het jaar organiseren en zou dan dus ook de middelen moeten doubleren.

De kosten worden door gemeente en provincie gedeeld, met uitzondering van de kosten van de ambtelijk secretaris. De ambtelijk secretaris werkt in het gebouw van de dienst OCSW.

De adviescommissie voor de sport besteedt naar eigen inschatting jaarlijks ongeveer 150 uren aan gevraagd adviseren, 36 uur aan ongevraagd adviseren en 20 uren aan het inbrengen van deskundigheid. Deze uren (in totaal 206) worden besteed door de tien leden en de ambtelijk secretaris (40 uren).

De commissie voor de sport wenst zich meer middelen. Aan gevraagd adviseren schat de commissie zo'n 50 uren meer kwijt te zijn, aan ongevraagd adviseren 44 en aan deskundigheid inbrengen 20. Ook zou men uren willen besteden aan bemiddelen (6), inspraak/belangenbehartiging (10) en meldpuntfunctie (10). In totaal 140 uren extra. Hierbij zou 20 uur ambtelijke ondersteuning extra gewenst zijn. De commissie wil de beschikking krijgen over financiële middelen om de leden een onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk van te kunnen betalen. In aanvulling op de huidige materiële middelen zou de commissie graag een werkruimte bij de dienst OCSW krijgen met een computer of een inplugmogelijkheid voor een laptop, en een mobiele telefoon voor de ambtelijk secretaris.

Samenvattend

Alle adviesraden beschikken over een ambtelijk secretaris, waarbij het aantal beschikbare uren uiteen loopt van 40 uren per jaar tot 36 uren per week (voltijds). Eén raad beschikt daarnaast nog over andere ambtelijke ondersteuning, in totaal 1,4 fte. Drie raden geven expliciet de inzet van de leden aan. Vijf raden hebben eigen budget, variërend van € 6.800 tot € 40.000. In totaal beschikken de raden over bijna een euroton aan financiële middelen en bijna 4 fte aan ambtelijke ondersteuning. De drie 'rijkste' adviesraden zijn de cliëntenraad sozawe, de minderhedenraad en de Groningen adviescommissie cultuur. Zij beschikken samen over 85 procent van deze financiële middelen en betaalde menskracht. Hoe meer geld zo'n rijke adviesraad heeft, hoe minder ambtelijke ondersteuning; dat varieert van € 40.000 plus 0,8 fte tot € 15.000 plus 1,4 fte. In directe kosten voor de gemeente gaan ze zo ongeveer gelijk op.

Vier van de zeven geven aan te beschikken over materiële middelen zoals telefoon, computer, kopieermachine en vergaderruimte via de dienst OCSW, en één via de dienst Sozawe. Van de zesde en de zevende weten we dat de secretarissen in de gebouwen van de diensten RO/EZ en OCSW werken.

Twee adviesraden geven aan niet meer nodig te hebben dan er al beschikbaar is aan middelen; één met veel middelen en één met weinig. De andere vijf zouden allemaal graag hun budget verhoogd zien. Twee geven daarbij geen bedrag aan, voor de overige drie komt dit in totaal neer op bijna € 25.000 extra; hoe minder men heeft hoe meer men erbij wil. Drie van de vijf willen uitbreiding van de ambtelijke ondersteuning en evenveel willen uitbreiding van de materiële middelen.

2.4. Omvang, samenstelling en karakter

Onderstaande tabel geeft het oordeel van de adviesraden over een aantal aspecten van de adviesraad zelf. Ook hier is weer naar zowel de huidige als de gewenste situatie gevraagd. Alle adviesraden beoordeelden de huidige en de gewenste situatie identiek, zodat hiervoor in de tabel geen onderscheid is gemaakt.

	Cliënten raad Sozawe	Cliënten raad leerling envervoer	Adviesr aad voor het gehandi captenb eleid	Minder hedenra ad	Oudere nraad	Groning en adviesc ommissi e cultuur	Adviesc ommissi e voor de sport
omvang	o	-	o	-	o	o	o
samenstelling -man/vrouw	o	o	+	o	o	o	.
samenstelling -jong/oud	o	o	+	o	o	+	o
samenstelling -autochtoon/allochtoon	o	+	+	o	+	+	.
samenstelling -deskundigheid	o	o	+	+	o	+	o
samenstelling -contact achterban	o	+	.	+	o	.	+
samenstelling -vertegenw org	o	o	o	.	o	.	.
permanent karakter	++	++	++	++	++	++	++

o = precies goed in relatie tot taken

- = de adviesraad vindt zichzelf te klein voor de taken

+ = zou beter kunnen

.

++ = de adviesraad is van mening dat het permanente karakter noodzakelijk is voor de taken

De cliëntenraad sozawe heeft de mogelijkheid drie zetels te bezetten met vertegenwoordigers van relevante organisaties, maar kiest ervoor de relatie met dergelijke organisaties anderszins te onderhouden.

De omvang van de cliëntenraad leerlingenvervoer is naar eigen zeggen te gering voor uitvoering van het takenpakket. Verder geeft de cliëntenraad aan dat de samenstelling verbeterd kan worden waar het gaat om de verhouding tussen autochtonen en allochtonen en het contact met de achterban.

Over omvang merkt de adviesraad voor het gehandicaptenbeleid op dat de kwaliteit hier wellicht belangrijker is dan de omvang: 'wordt eikenschors per pond gewogen, men weegt kaneel bij 't lood'. Volgens deze adviesraad kan zijn samenstelling worden verbeterd in termen van geslacht, leeftijd, herkomst en deskundigheid.

De omvang van de minderhedenraad is volgens hemzelf te gering voor zowel het huidige als het gewenste takenpakket. De inschatting is dat met een uitbreiding tot 16 tot 18 leden de omvang goed past bij het takenpakket. Dat komt neer op 4 tot 6 leden extra. Qua samenstelling geeft deze raad aan meer specifieke deskundigheid te behoeven en 'meer communicatie met zelforganisaties en andere allochtone groepen'. Verder geeft de minderhedenraad aan dat het wenselijk is meer gebruik te kunnen maken van externe deskundigheid.

De ouderenraad zou graag een of meer leden van buitenlandse herkomst hebben.

De Groningen adviescommissie cultuur vindt dat er één of twee personen jonger dan 25 jaar in de commissie zouden moeten zitten en een persoon van buitenlandse herkomst. De commissie wil de eigen deskundigheid verbeteren waar het gaat om argumenteren, vergadertechnieken en beoordelen.

De adviescommissie voor de sport merkt op dat de omvang van de commissie groot genoeg is voor 'eendracht en stemming'. De commissie bedoelt hiermee dat zij klein genoeg is om het eens te kunnen worden en groot genoeg om ergens over te stemmen. De commissie is van mening dat zij zeker niet groter moet worden (zo bleek uit een mondelinge toelichting van de secretaris). De samenstelling van de commissie is een goede afspiegeling van sport in de samenleving. Vanwege de taak ongevraagd adviseren wil de commissie het contact met de achterban verbeteren.

De expertise zou wel beter benut kunnen worden. Over deskundigheid merkt de commissie verder op dat 'normhantering plaats moet vinden', in de vorm van een functieprofiel waarin vereiste deskundigheden voor (toekomstige) leden worden omschreven.

Elke adviesraad is van mening voor het uitvoeren van de huidige taken niet kan worden volstaan met tijdelijke commissies, die worden geformeerd op het moment dat daaraan behoefte bestaat bij de gemeenteraad. Zowel voor de huidige als voor de gewenste taken achten de Groninger adviesraden het noodzakelijk dat zij permanente adviesraden zijn.

Samenvattend

In totaal zijn er dus twee adviesraden van mening dat ze te klein zijn. De anderen vinden dat ze de juiste omvang hebben om de taken uit te voeren. Alle adviesraden hebben een omvang van tussen de 8 en de 16 leden (zie bijlage 2). Bij de meeste is er een minimum en een maximum aan de omvang gesteld. De raden die zichzelf te klein vinden hebben beide een vast ledental (van 11 en 12 personen).

Over de samenstelling is één adviesraad helemaal tevreden, de anderen geven één of meer verbeteringsmogelijkheden aan. De getalsverhouding tussen autochtone en allochtone leden is daarbij voor vier van de zes raden te verbeteren, naar eigen zeggen. Over de vertegenwoordiging van organisaties in de adviesraad zijn de raden waarop dit van toepassing is allemaal tevreden.

Elke adviesraad vindt dat voor het uitvoeren van de huidige taken niet kan worden volstaan met tijdelijke commissies, te formeren naar de behoefte van de gemeenteraad. Zowel voor de huidige als voor de gewenste taken, vinden zij, moeten zij permanente adviesraden zijn.

2.5. Gemeente, effecten en duaal adviseren

Hieronder ziet u de mening van de adviesraden over het contact met 'de gemeente'. Achtereenvolgens wordt vermeld

- in hoeverre elke raad in het algemeen tevreden is over de wijze waarop de gemeente met zijn adviezen omgaat;
- in hoeverre elke raad in het algemeen tevreden is over het effect van zijn adviezen;
- en aan welk orgaan elke raad vindt dat hij het best kan adviseren, de gemeenteraad of het college.

	Cliëntenraad Sozawe	Cliëntenraad leerlingenvervoer	Adviesraad voor het gehandicapt beleid	Minderhedenraad	Ouderenraad	Groningen adviescommissie cultuur	Adviescommissie voor de sport
Gemeente omgaat met adviezen	+	+	-	--	+	+	-
Effect van de adviezen	+	+	-	-	-	+	-
Advies aan raad (R) of college (C)	R+C	R+C	R+C	R+C	R+C	R+C	C

++ = helemaal mee eens
 + = mee eens
 - = mee oneens
 -- = helemaal mee oneens

De cliëntenraad sozawe, de cliëntenraad leerlingenvervoer, de minderhedenraad en de Groningen adviescommissie cultuur geven geen toelichting op hun oordeel over de wijze waarop de gemeente omgaat met zijn adviezen en de effecten van zijn adviezen.

De minderhedenraad geeft wel aan het zichtbaar maken van de effecten van zijn adviezen te zien als een mogelijkheid zijn functioneren te verbeteren. Verder noemt de raad daarbij vroegtijdige betrokkenheid bij beleidsontwikkeling, meer contact onderhouden met gemeentelijke diensten en ambtenaren, en snellere reacties van het college van B&W op zijn adviezen.

Over de wijze waarop de gemeente met de adviezen omgaat en de effecten van zijn adviezen is de adviesraad voor het gehandicaptbeleid in het algemeen niet tevreden. In de toelichting geeft de raad aan dat de effecten van adviezen onduidelijk zijn omdat er onvoldoende wordt teruggekoppeld. Verderop in de enquête geeft de raad aan dat hij denkt beter te functioneren als hij consequenter geïnformeerd wordt over voornemens van de gemeente. En consequenter betrokken wordt bij de uitvoering van beleid. De adviesraad voor het gehandicaptbeleid ziet mogelijkheden voor beter functioneren in het voeren van periodiek overleg met functionele diensten en met de portefeuillehoudende wethouder. Verder denkt de raad beter te functioneren als de gemeente tijdig consistente adviesvragen stelt.

Het laatste jaar ziet de ouderenraad een positieve ontwikkeling in de wijze waarop de gemeente omgaat met zijn adviezen en de effecten van zijn adviezen. Verderop in de enquête blijkt dit reacties op de gevraagde en ongevraagde adviezen van de raad te betreffen. De ouderenraad denkt zijn functioneren te kunnen verbeteren door rechtstreeks contact te onderhouden met de fracties in de gemeenteraad. Ook wil de raad graag betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding van de gemeentelijke diensten. Deze raad zou graag de andere gemeentelijke diensten eens bezoeken. De informatie die per post komt zou iets eerder moeten worden verstuurd.

De ontevredenheid van de adviescommissie voor de sport wordt veroorzaakt door het nagenoeg achterwege blijven van feedback uit het college van burgemeester en wethouders. De commissie zou graag op haar gevraagde en ongevraagd adviezen een reactie van het college ontvangen.

De commissie is ontevreden over de effecten van haar adviezen doordat deze effecten onduidelijk zijn.

Zes van de zeven adviesraden geven aan het liefst te adviseren aan zowel gemeenteraad als college.

De cliëntenraad leerlingenvervoer onderbouwt zijn keuze met het argument dat beide organen invloed uitoefenen in het beslissingstraject over het leerlingenvervoer.

Voor advisering aan de gemeenteraad voert de cliëntenraad sozawe aan dat de adviezen van de cliëntenraad sozawe mede basis zijn voor overwegingen van de gemeenteraad bij het besluiten over en controleren van beleid. Voor het college geldt hetzelfde: de adviezen van de cliëntenraad sozawe zijn mede basis voor de besluitvorming over een voorstel aan de gemeenteraad. De cliëntenraad sozawe vindt het eigenlijk nog belangrijker dat hij

adviseert aan de dienst Sozawe, gevraagd en ongevraagd. De reden hiervoor is dat bij de dienst het beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd.

De adviesraad voor het gehandicaptenbeleid wil adviseren aan gemeenteraad en college 'omdat de raad de kaders stelt en het college verantwoordelijk is voor de aansturing en uitvoering van het beleid'. Deze adviesraad geeft aan dat enige voorlichting over het duale stelsel wenselijk is.

De minderhedenraad geeft geen toelichting.

De ouderenraad vindt dat beide organen op de hoogte moeten zijn van het standpunt van de ouderenraad.

De Groningen adviescommissie cultuur geeft voor haar keuze als reden dat zij aan zowel raad als college advies geeft; wie het advies vraagt, krijgt het. Als er gekozen moet worden tussen deze organen vindt deze commissie dat een politieke keuze, die zij niet zelf maakt.

De adviescommissie voor de sport kiest als enige voor advisering aan het college van burgemeester en wethouders. Gevraagd naar het waarom antwoordt de commissie dat hiermee het verkrijgen van een breed draagvlak wordt nagestreefd aangaande het advies, dat soms breder kan zijn dan sport alleen.

Samenvattend

Vier van de zeven adviesraden zijn tevreden over de wijze waarop de gemeente omgaat met de adviezen. Twee zijn ontevreden en één is zeer ontevreden. Dit zijn dezelfde raden die eerder in de enquête veel gewenste veranderingen hebben aangegeven. Uit de toelichtingen blijkt dat zij consequenter en tijdiger geïnformeerd en betrokken willen worden bij beleidsvoornemens en de uitvoering daarvan. Het middel dat daarvoor wordt gesuggereerd is periodiek overleg met functionele diensten, portefeuillehoudende wethouders en/of zelfs gemeenteraadsfracties. Verder zou men graag vlot reactie krijgen van het college van B&W. Een aantal van deze suggesties wordt ook gedaan door één van de raden die positief antwoordde.

Over de effecten van de adviezen zijn drie adviesraden tevreden en vier ontevreden. Daarbij wordt aangegeven dat de effecten onduidelijk dan wel onzichtbaar zijn.

Zes van de zeven adviesraden zijn van mening dat zij het best kunnen adviseren aan zowel het college van B&W als aan de gemeenteraad. In grote lijnen behelst de argumentatie hiervoor dat beide organen een belangrijke rol spelen in besluitvorming. De cliëntenraad sozawe vindt het ook zeer belangrijk dat hij adviseert aan de dienst Sozawe, omdat bij de dienst het beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd. Ook de ouderenraad wil direct aan ambtenaren kunnen adviseren.

De adviescommissie voor de sport kiest als enige voor advisering aan het college van burgemeester en wethouders; hiermee wordt naar eigen zeggen het verkrijgen van een breed draagvlak nagestreefd voor adviezen die soms breder zijn dan sport alleen.

HOOFDSTUK 3 SAMENVATTING PER ADVIESRAAD

Hieronder worden in het kort de veranderingen die men vanuit de verschillende raden graag zou willen zien op een rij gezet.

De Cliëntenraad Sozawe is over het geheel genomen heel tevreden over de huidige situatie.

De Cliëntenraad Leerlingenvervoer zou graag

- iets toenemen in omvang
- de samenstelling aanpassen.

De Adviesraad voor het Gehandicaptenbeleid wil:

- een taak erbij
- de prioriteitenstelling veranderen
- meer geld
- meer ambtelijke ondersteuning
- een andere samenstelling
- beter contact met de gemeente (ambtenaren en college).

De Minderhedenraad wenst zich:

- hogere vacatiegelden
- betere faciliteiten
- omvangrijker worden
- meer specifieke deskundigheid
- meer communicatie met allochtone groepen en
- verbetering van de contacten met de gemeente (ambtenaren, college en raad).

De Ouderenraad heeft drie wensen:

- bevorderen van de eigen deskundigheid,
- leden van buitenlandse herkomst
- verbetering van de effecten van de adviezen.

De Groningen Adviescommissie Cultuur wenst ook op drie punten verandering:

- een kwart fte extra ambtelijke ondersteuning
- wat extra geld voor een extra studiedag en
- een aanpassing van de samenstelling.

De Adviescommissie voor de Sport wil:

- een breder takenpakket beter uitvoeren
- ongevraagd adviseren boven aan de prioriteitenlijst
- meer uren voor leden en ambtelijk secretaris
- vergoeding voor leden instellen
- werkruimte krijgen
- beter contact met achterban en gemeente (ambtenaren en college).

BIJLAGE 1   RESPONS E.D.

De Adviesraad voor het gehandicaptenbeleid heeft de enquête op tijd teruggestuurd.
De enquête is ingevuld door één persoon, de ambtelijk secretaris, zo bleek bij tussentijds telefonisch contact.

De cliëntenraad sozawe heeft de enquête 3 werkdagen na de uiterste inzenddatum ingestuurd. Hoe de enquête is ingevuld en door wie is niet bekend. De cliëntenraad sozawe was zich er van bewust dat de enquête wellicht gevolgen zou kunnen hebben voor het voortbestaan.

De enquête werd door de adviescommissie cultuur 4 werkdagen na de uiterste inzenddatum ingezonden, zoals ze vooraf had laten weten.

De minderhedenraad liet weten de uiterste inzenddatum niet te halen in verband met een te beleggen bijeenkomst, en zo'n dag of 7 later in te zenden. Uiteindelijk werd de enquête 6 werkdagen na de uiterste inzenddatum ingestuurd.

De enquête werd door de ouderenraad 7 werkdagen na de uiterste inzenddatum ingezonden.
Een delegatie van de ouderenraad bestaande uit de agendacommissie heeft de enquête vermoedelijk ingevuld

De adviescommissie voor de sport gaf aan dat het waarschijnlijk niet zou lukken de deadline te halen, maar zou laten weten wanneer dan wel, dat is niet gebeurd. Op 5 december is telefonisch contact opgenomen met de ambtelijk secretaris van de commissie. Zij meldde dat het invullen en terugsturen van de enquête vertraging heeft opgelopen wegens het uitvallen van een reguliere vergadering van de commissie en de hoge werkdruk. Op 2 december had de commissie gepland dat twee leden en de secretaris op donderdag 12 december de enquête zouden invullen. Op 12 december heeft de secretaris contact opgenomen om te melden dat de enquête was ingevuld en dat ze hem ogenblikkelijk ging versturen. Dit is gebeurd, zodat de enquête 13 werkdagen na de uiterste inzenddatum werd ingezonden door de adviescommissie voor de sport.

De enquête voor de cliëntenraad leerlingenvervoer wordt door de ambtelijk secretaris naar de voorzitter gestuurd, die bekijkt wat er mee moet of vult zelf in. Dit meldde de ambtelijk secretaris op 18 november. Op 6 december meldde de voorzitter desgevraagd dat hij de enquête pas ongeveer een week in bezit had. Hij zegde toe er in het weekeinde naar te kijken en hem uiterlijk 10 december te zullen posten. Op 17 december nam hij telefonisch contact op met het bericht dat hij bij nader inzien van de enquête van mening was dat de cliëntenraad hiervoor bij elkaar moest komen en dat hij zijn uiterste best deed dat nog voor de kerstdagen te organiseren. De voorzitter en de onderzoeker spraken af dat de voorzitter via e-mail zou laten weten hoe het verder ging. Op 27 december nam de onderzoeker nog eens contact op om te informeren naar de stand van zaken en te melden dat de uiterste datum op 6 januari was gesteld. De voorzitter meldde dat er een bijeenkomst was gepland en dat de enquête op 6 januari ingevuld bij de onderzoeker zou liggen. Op 6 januari nam hij telefonisch contact op om te melden dat de enquête gisteren vóór zes uur was gepost. De enquête werd door de cliëntenraad leerlingenvervoer 24 werkdagen na de uiterste inzenddatum ingezonden.

BIJLAGE 2   OMVANG GEËNQUÊTERDE ADVIESRADEN

	aantal leden
Adviesraad voor het gehandicaptenbeleid	8-12
Cliëntenraad Sozawe	8-15
Groningen adviescommissie cultuur	12-15
Minderhedenraad	12
Ouderenraad	12-16
Adviescommissie voor de sport	8-12
Cliëntenraad leerlingenvervoer	11

Het betreft hier de aantallen zoals vermeld in de verordeningen.

GRIFFIE

Bijlage B. Onderzoeksopdracht (raadsvoorstel augustus 2002)

2002-2003.
Bijlage raadsverslag.
Nummer 110.

Onderzoeksopzet "Evaluatie adviesraden".

Groningen, 21 augustus 2002.

Aan de raad,

Doel.

De evaluatie heeft tot doel om informatie aan te dragen op basis waarvan de raad verdere conclusies kan trekken over de wijze van functioneren van de betreffende adviesraden en hun toekomst in het gedualiseerde stelsel.

Draagvlak.

In een gesprek met de Minderhedenraad bleek dat zij grote behoefte hebben aan duidelijkheid over de verwachtingen die de gemeenteraad heeft van de Minderhedenraad. Ook wilden zij een discussie over de relatie tussen doelen en middelen. Oftewel passen de beschikbare middelen wel bij de activiteiten die de Minderhedenraad graag zou willen ontplooiën.

Daarnaast is er in recente verleden door o.a. de Cliëntenraad herhaaldelijk gevraagd om meer middelen, ook hierbij is de vraag aan de orde in hoeverre de taakopvatting van de adviesraad past bij de doelen die de raad voor ogen had/heeft.

Vervolgens is in het presidium gebleken dat alle aanwezige fracties (D66 en SP waren afwezig) met het voorstel voor een evaluatie konden instemmen.

Werkzaamheden.

(1) Teneinde de evaluatie zinvol te kunnen volbrengen is eerst een overzicht van de huidige situatie nodig. Welke adviesraden kent de gemeente? Welke verordeningen zijn er nu en wat staat daar in? Welke middelen staan de adviesraden ter beschikking en hoe worden die middelen aangewend? Aan wie zijn de adviezen van de adviesraden gericht (raad of college)?

Hoe wordt het ongevraagd advies leveren ingevuld (en wat is daar vervolgens mee gedaan)?

Welke andere rollen/functionies vervullen de adviesraden? Welk beeld ontstaat er uit de jaarverslagen? Actie: ambtelijke ondersteuning.

- (2) Vervolgens is een beeld nodig van de verwachtingen die de raad heeft met betrekking tot de adviesraden.
Wellicht is een enquête daarbij zinvol. Actie: gehele commissie.
- (3) Om het beeld volledig te krijgen zou een dergelijke enquête onder collegeleden ook zinvol zijn, echter het is de vraag of wij, als duale raad, ook het college onderdeel van de evaluatie moeten laten zijn. Actie: geen?
- (4) Uiteraard is het van groot belang de adviesraden zelf aan het woord te laten. Misschien ook in de vorm van een enquête, of in de vorm van workshops o.i.d. Actie: gehele commissie.
- (5) Misschien is het zinvol eens in het land rond te kijken hoe het daar werkt. Wellicht kan de VNG nog een zinvolle bijdrage leveren. Actie: ambtelijke ondersteuning.
- (6) Ook over de gevolgen van het dualisme op het fenomeen adviesraden moet ook een beeld gevormd worden.
Actie: Frank de Vries en ambtelijke ondersteuning.
- (7) Tenslotte lijkt het mij zinvol dat wij aanvullend aan de evaluatie suggesties voor verbetering, etc. doen. Dit moet echter wel terughoudend gebeuren, aangezien de commissie zo min mogelijk een politieke lading moet krijgen. Actie: gehele commissie.
- (8) Verslaglegging, secretariaat etc. Actie: ambtelijke ondersteuning.
- (9) We zullen er voor moeten zorgen dat alle betrokkenen zorgvuldig bij het proces worden betrokken en over de voortgang worden geïnformeerd. Ook de resultaten zullen zorgvuldig moeten worden gecommuniceerd. Wellicht is het zinvol om een conceptverslag eerst voor te leggen aan de diverse belanghebbenden. We hebben niks aan een rapport zonder draagvlak.
Actie: ambtelijke ondersteuning.

Kosten.

Ambtelijke ondersteuning voor rekening van de gemeentesecretaris. Verdere kosten, buiten secretariële, zijn er nauwelijks.

Planning.

Ervan uitgaande dat de ambtelijke ondersteuning snel beschikbaar komt zouden we er naar moeten streven nog dit jaar de evaluatie af te ronden. Een uitwerking van de planning valt pas te maken als we zicht hebben op de beschikbare uren ondersteuning.

Resultaten.

In ieder geval niet een dik boekwerk. Wel een kort overzicht van de huidige stand van zaken en een duidelijk overzicht van de diverse verwachtingen die er ten aanzien van de adviesraden leven. Daarnaast een aantal suggesties voor verbetering en inzicht in de gevolgen van het dualisme voor de adviesraden.

Besluit

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. een commissie van onderzoek in te stellen waarin zitting hebben de heren R.D.J. Kouwenhoven en F. de Vries en ambtelijke ondersteuning, die zich gaat bezighouden met de wijze van functioneren van adviesraden en hun toekomst in het gedualiseerde stelsel;
- II. aan doelstellingen toe te voegen aanbevelingen c.q. varianten voor de toekomst;
- III. het rapport rechtstreeks voor te leggen aan de raad.

R.D.J. Kouwenhoven

F. de Vries.

Bijlage C. Relevante wetteksten

Artikel 82 (ged.)

1. De raad kan raadscommissies instellen, die besluitvorming van de raad kunnen voorbereiden en met het college of de burgemeester kunnen overleggen. Hij regelt daarbij de taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze, daaronder begrepen de wijze waarop de leden van de raad inzage hebben in stukken waaromtrent door een raadscommissie geheimhouding is opgelegd. Deze inzage kan slechts worden geweigerd voor zover zij in strijd is met het openbaar belang.
2. De burgemeester en de wethouders zijn geen lid van een raadscommissie.
3. Bij de samenstelling van een raadscommissie zorgt de raad, voor zover het de benoeming betreft van leden van de raad, voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde groeperingen.
4. Een lid van de raad is voorzitter van een raadscommissie.

Artikel 83 (ged.)

1. De raad, het college of de burgemeester kan bestuurscommissies instellen, die bevoegdheden uitoefenen die hun door de raad, het college, onderscheidenlijk de burgemeester zijn overgedragen. Hij regelt daarbij de taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze, daaronder begrepen de wijze waarop hij inzage heeft in de stukken waaromtrent door een bestuurscommissie geheimhouding is opgelegd. Deze inzage kan slechts worden geweigerd voor zover zij in strijd is met het openbaar belang.
2. De burgemeester en de wethouders zijn geen lid van een door de raad ingestelde bestuurscommissie. Leden van de raad zijn geen lid van een door het college of de burgemeester ingestelde bestuurscommissie.

Artikel 84 (ged.)

1. De raad, het college of de burgemeester kan andere commissies dan bedoeld in de artikelen 82, eerste lid, en 83, eerste lid, instellen.
2. Artikel 83, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op een andere commissie, met uitzondering van een commissie die is ingesteld om te adviseren over de beslissing op ingediende bezwaarschriften en een commissie belast met de behandeling van en de advisering over klachten.

Artikel 160 (ged.)

1. Het college is in ieder geval bevoegd:
  - a. het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of de burgemeester hiermee is belast;
  - b. beslissingen van de raad voor te bereiden en uit te voeren, tenzij bij of krachtens de wet de burgemeester hiermee is belast;
  - c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de gemeente, met uitzondering van de organisatie van de griffie;
  - d. ambtenaren, niet zijnde de griffier en de op de griffie werkzame ambtenaren, te benoemen, te schorsen en te ontslaan;
  - e. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten en deze te verrichten;
  - f. rechtsgedingen namens de gemeente of het gemeentebestuur te voeren, handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, alsmede namens de gemeente of het gemeentebestuur bezwaar te maken, tenzij de raad, voor zover het de raad aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
  - g. ten aanzien van de voorbereiding van de civiele verdediging;
  - h. jaarmarkten of gewone marktdagen in te stellen, af te schaffen of te veranderen.